

PROIECTUL - METODĂ DE INSTRUIRE ȘI EVALUARE PENTRU FORMAREA COMPETENȚEI ANTREPRENORIALE

Aliona ȘAPTEFRĂȚI, grad didactic I, profesor

I.P. Centru de Excelență în Economie și Finanțe

Rezumat. În acest material autorul prezintă procesul de formare a competenței antreprenoriale, ce poate fi eficient și creativ, dacă strategia didactică este bazată pe proiect, ce contribuie la realizarea unui produs final. Autorul explică activitățile în care elevul este subiectul autentic al instruirii, ce vor fi permanent motivate profesional. În acest material autorul elucidează esența metoda proiect, ce corelează conținuturile învățării disciplinei cu vârsta elevilor și cu particularitățile de interes și psihologice individuale. Învățarea bazată pe proiecte presupune selectarea de informații, prelucrarea și sintetizarea acestora, formularea de întrebări care să călăuzească investigația și interacțiunea în cadrul grupului, comunicarea rezultatelor, corelarea lor, realizarea unui produs final.

Abstract. In this content the author presents the formation process of the entrepreneurial competence. If the didactic strategy is based on a project, not only this process is both efficient and creative, but it also contributes to its final product. The author explains the activities that are permanently professionally motivated and in which the pupil is the authentic subject of the instruction. The author emphasizes the essence of the project as a method and the correlation between the contents of the school subject and the pupils age, as well as their interests and individual psychological particulars. Learning based on projects implies the selection, processing and synthesizing of information, asking questions to conduct with the investigation, the interaction within the group, the results announcement, their correlation and the final product execution.

Cuvinte cheie: proiect, produs, criteriile de evaluare, fișa de monitorizare a proiectului, activități.

Keywords: project, product, evaluation criteria, project monitoring sheet, activities.

Introducere

În „pedagogia proiectivă modernă” proiectul este o metodă interactivă de instruire și evaluare, care este o micro-cercetare a unui subiect care prezintă interes pentru elevi. Metoda proiect este fundamentată pe principiul învățării prin acțiune practică, cu finalitate reală ceea ce îi conferă și motivația necesară elevului.

Proiectul este rezultatul acumulărilor din orele de pregătire teoretică și practică, dar și al studiului individual. Proiectul are un rol extrem de mare în dezvoltarea intelectuală, iar elevii trebuie să fie instruiți să lucreze mai mult în faza proiectivă decât în faza acțională.

Astfel, proiectul devine concomitent și acțiune de cercetare și acțiune practică, subordonată îndeplinirii unor sarcini concrete de instrucție și educație. Elevii se deprind astfel, să învețe și din cercetare și din activitatea practică, să-și însușească atât procesualitatea științei, cât și conținutul acesteia, raportându-se direct la activitatea practică. Această metodă oferă un set de oportunități, ele sunt prezentate în figura 1.

Din cele menționate, oferim câteva norme ce trebuie respectate într-o astfel de activitate, care sunt prezentate în figura 2.

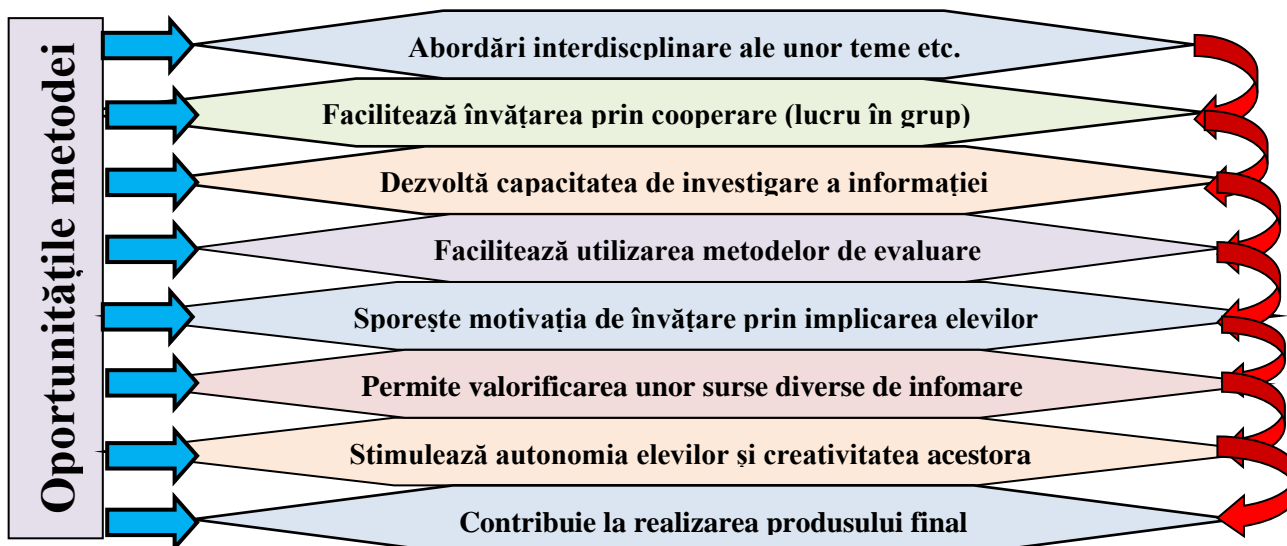

Figura 1. Set de oportunități metoda proiect

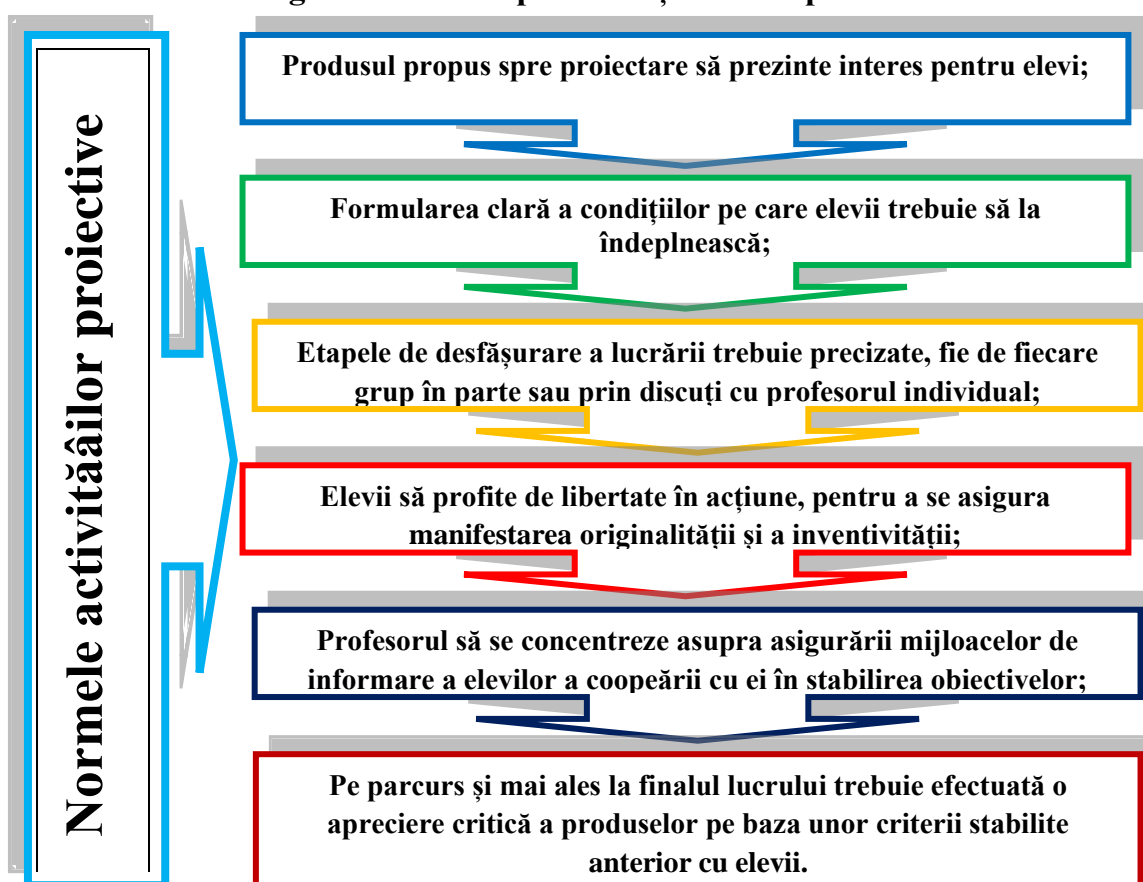

Figura 2. Normele de activitate a proiectului

Elevii sunt puși în situația de a anticipa un rezultat, căile de a ajunge la el, materialele și mijloacele ce se vor utiliza. Rezultatul anticipat este o reprezentare clară a produselor care se elaborează conform criteriilor de evaluare a produselor. De la o astfel de clarificare rezultă și celelalte activități și anume elaborarea etapelor prin care trece proiectul. Etape pentru realizarea proiectului (adaptat după C. Ulrich, Managementul clasei: învățare prin cooperare, F.S.D., București, 1999) sunt prezentate în figura 3.

Etapele pentru realizarea proiectului

2. Alegerea temei;

1. Stabilirea obiectivelor;

3. Planificarea activităților–distribuirea responsabilităților în cadrul grupului, identificarea surselor de informare, stabilirea unui calendar al desfășurării activităților, alegerea metodelor ce vor fi folosite;

4. Realizarea produselor finale (plan de afaceri, catalog, materiale promoționale, web syte, prezentare PPT, sigla, logou etc.);

5. Cercetarea sau investigarea propriu-zisă;

6. Prezentarea rezultatelor/transmiterea acestora beneficiarilor de proiect;

7. Evaluarea produselor realizate individual sau în grup, de către potențiali beneficiari ai proiectului.

Figura 3. etapele pentru realizarea unui proiect

Metode și materiale aplicate

Proiectarea se bazează pe un program complet de lucru, în care sunt cuprinse toate activitățile necesare proiectului. Elevii sunt sprijiniți să realizeze activitățile propuse, solicitând sprijinul profesorului – coordonator. O modalitate eficientă de planificare a activităților cuprinse în proiect este prezentată în tabelul 1.

Tabelul 1. activitățile proiectului

Obiectivul etapei	Acțiunea derivată din obiectiv	Metoda de lucru	Cine	Timp
Identificarea căilor posibile de rezolvare a problemei.	documentare pe tema dată.	-accesare internet; - observare; - cercetare bibliografică.	individual.	1 săpt.

Selectarea soluției de abordat în cadrul proiectului.	analiza soluțiilor posibile și argumentarea variantei optime.	- listarea căilor posibile; - dezbateră pro-contra a soluțiilor găsite; - stabilirea soluției de abordat; - dezbateră.	în colectiv, sub coordonarea profesorului.	
identificarea resurselor necesare.	stabilirea grupelor de lucru, a responsabilităților care le revin pe domenii conexe și a termenelor calendaristice.	elaborarea fișei responsabilități individuale în cadrul grupului.	pe grupe, sub coordonarea liderului și a responsabilului de proiect.	
elaborarea proiectului.	efectuarea sarcinilor delimitate pentru fiecare grup: - activități practice; - tehnoredactare subproiecte.	- acțiuni concrete presupuse de sarcinile delimitate;	pe grupe;	2 săpt.
	asamblarea subproiectelor într-o formă unitară.	- acțiuni concrete presupuse de sarcinile delimitate.	liderul de grup și responsabilul de proiect.	
verificarea și evaluarea proiectului.	analiza proiectului rezultat și validarea sa.	-autoevaluarea; -interevaluarea;	profesorul coordonator și responsabilul de proiect;	1 săpt.
	susținerea și argumentarea proiectului.	- prezentarea pe grupe (turul galeriei).	Responsabilul de proiect lideri de grup.	
diseminarea rezultatelor.	Crearea platformei în cadrul proiectului. completarea fișei de înregistrare pe site.	- esențializarea; - sistematizarea; - tehnoredactarea.	responsabilul de proiect lideri de grup.	
asigurarea feedbackului.	evaluarea activităților derulate recomandări pentru activitățile viitoare.	- liste de verificare; - concluzionarea; - prezentarea; -rezultatelor.	profesorul coordonator responsabilul de proiect.	1 săpt.

În cadrul activităților elevul învață să acționeze după ce a gândit în prealabil și să ajungă la concluzia că o activitate proiectată se desfășoară mai rapid, iar greșelile pot fi evitate în mai mare măsură de la început, dacă efortul prealabil de gândire a fost mai mare și mai îndelungat.

Evaluarea competențelor antreprenoriale pentru realizarea unui proiect de către elevi sau un grup de elevi, se face pe baza unor criterii de evaluare referitoare la concepția și realizarea proiectului. Pentru ca evaluarea să vină în ajutorul elevului, se prezintă la începutul derulării proiectului fișa individuală de urmărire a competențelor și fișa de monitorizare a proiectului, astfel încât elevul să înțeleagă mai bine ce anume se așteaptă de la el, ce criterii de evaluare vor putea fi urmărite pentru elaborarea produselor din cadrul competițiilor antreprenoriale. Elevul își autoevaluează activitatea înaintea evaluării proiectului de către profesor – coordonator, utilizând fișa de monitorizare a proiectului. Pe parcursul desfășurării fiecărei etape a proiectului, profesorul face o monitorizare și

evaluiază progresul realizat și în același timp va completa și fișa individuală de urmărire a competențelor pentru elaborarea unui produs.

Tabelul 2. Fișa de urmărire individuală a competențelor antreprenoriale

Criteria de evaluare	Proiect
<p><i>Criteria referitoare la concepția proiectului:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elevul a știut să aleagă și să numească produsul pe care îl va elabora; - elevul a identificat etapele elaborării produsului; - elevul a știut să precizeze ordinea logică a etapelor elaborării produsului; - elevul a identificat instrumentele, mijloacele și softurile necesare; - elevul a analizat tehnicile pe care trebuie să le aplice în fiecare etapă. 	
<p><i>Criteria referitoare la elaborarea produsului</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - fiecare grup a știut să organizeze împărțirea sarcinilor; - fiecare grup respectă împărțirea sarcinilor; - fiecare grup a efectuat activitatea în timpul stabilit. 	

OBSERVAȚIE: în dreptul fiecărui criteriu se va completa coeficientul de realizare.

Nu mi se pare potrivit să utilizăm note, litere sau scări de valori dar, ar fi foarte bine să marcăm printr-un semn grafic cazul în care elevul manifestă o competență de fiecare dată când aceasta îi este cerută și prin alt semn grafic cazul în care elevul manifestă rareori acea competență.

Dacă se constată că performanțele unui elev sunt slabe la anumite competențe, va trebui să remediem la următoarele activități, iar dacă se constată că performanțele majorității elevilor sunt slabe în acest domeniu, profesorul va trebui să-și revizuiască strategiile didactice.

Tabelul 3. Fișa de monitorizare proiect

Nr. crt	Enunț	D A	N U	Observații, comentarii
1	S-au realizat ideile indicate			
2	S-au accesat toate căile de documentare indicate în plan			
3	S-au identificat soluțiile posibile			
4	S-a realizat analiza soluțiilor identificate prin evidențierea avantajelor/dezavantajelor			
5	S-a argumentat corect varianta aleasă			
6	S-au identificat domeniile conexe implicate în derularea proiectului			
7	S-au selectat grupele de lucru pe subiecte			
8	S-a numit responsabilul de produs și liderul de grup			
9	S-a alocat responsabilitățile în cadrul proiectului			
10	S-a realizat planificarea activităților pe grupe de lucru			
11	S-au respectat planurile stabilite			
12	S-au asamblat subproiectele în proiectul final			
13	S-a analizat și validat proiectul final			
14	S-a realizat prezentarea și argumentarea proiectului			
15	S-au primit sugestii și recomandări pentru îmbunătățirea activităților similare în viitor			

Rezultate obținute

Tabelul 4. rezultatele obținute în cadrul proiectului edu. Moodle.ro

Firma de exercițiu	Locul	Competiția
„MAK-TEX” S.R.L.	II	Cel mai bun catalog
	III	Cel mai bun spot
	I	Cel mai bun plan de afaceri
	I	Cele mai bune materiale promoționale
	II	Cel mai bun site

Rezultatele la competiții reprezintă șansa elevilor de a-și demonstra competențele în diverse domenii. Provocarea elevilor este nu numai de a întrece pe alții elevi, ci și de a se întrece pe sine, ei au posibilitatea de afirmare și punere în valoare a capacităților și a aptitudinilor antreprenoriale.

Elevii știu foarte bine că planul de afaceri va constitui baza activității ulterioare de planificare, organizare și gestionare a afacerii proprii în calitate de viitor angajator sau angajat.

Totodată planul lor de afaceri va fi elaborat în practică prin simularea Firmei de exercițiu prin într-un mediu protejat, desigur sub supravegherea profesorului – coordonator, în care va lucra asupra tuturor aspectelor planificării și lansării unei afaceri. Elevii se implică activ și în elaborarea materialelor promoționale, catalog și siteu deoarece ele sunt cele mai ieftine metode de promovare a unei afaceri în procesul de lansare. În afară de acesta, produsele elaborate de ei sunt evaluate de către o comisie de experți. De aceea elevii se implică activ la competițiile proiectului, își asumă responsabilitatea pentru toate sarcinile generate de o asemenea provocare.

Concluzii

Aceste rezultate ale pregătirii practice oferite prin proiect elevilor, vizează creșterea ratei de succes a viitorilor absolvenți pe piața muncii într-o societate în permanentă schimbare, fie în calitate de angajat, fie în calitate de angajator. O sursă de motivare importantă pentru elevi de a-și alege competiția pentru a elabora un produs final este înțelegerea nevoilor personale pentru orientarea în carieră la nivelul întregii sale vieți. În acest scop vom continua colaborarea cu proiecte educaționale de renume. Elevii participanți la competiții se declară mulțumiți de activitățile proiective și așteptările inițiale fiind confirmate sau chiar depășite.

Recomand pentru obținerea rezultatelor așteptate de la activitățile proiective următoarele:

- Practicarea unui stil de predare cu caracter aplicativ, atractiv și să pună accentul pe dimensiunea acțională, care să stimuleze formarea personalității elevului;
- Implicarea în procesul de învățare experți din afaceri reale, care să împărtășească experiențele lor elevilor și să ofere anumite modele de documente;

- Utilizarea unui sistem de recompense (laude, premii, excursii, etc) care să motiveze elevii în urma obținerii unor rezultate școlare și comportamente deosebite.

Bibliografie

1. ALLPORT, G. W. *Structura și dezvoltarea personalității*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
2. TURCU, F.; TURCU, A. *Dicționar explicativ de psihologie școlară*. București: Editura Eficient, 2000.
3. DINCĂ, M. *Metode de cercetare în psihologie*. București: Ed. Universității Titu Maiorescu, 2003.
4. DOBRE, M.; MĂJINESCU, I.M. *Auxiliar curricular pentru ciclul superior al liceului*. București: Editura Polirom, 2006.
5. DUMITRESCU, L.; SARIVAN, L.; STOICESCU, D. *Predarea – învățarea interactivă centrată pe elev*. București: Editura Polirom, 2009.
6. CALLO, T.; PANIȘ A.; ANDRIȚCHI, V.; AFANAS, A.; VRABII, V. *Educația centrată pe elev. Ghid metodologic*. Chișinău, 2010.
7. NARCISA, E.F. *Ghid de întocmire și susținere a proiectului*. Iași: Editura ALL EDUCAȚIONAL, 2014.